СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань інтеграції України

до Європейського Союзу

25 жовтня 2024 року

Веде засідання голова Комітету КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ще раз вітаю усіх, колеги. Розпочинаємо чергове засідання Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу, маємо попередній порядок денний. Чи є якісь пропозиції, коментарі, зауваження у колег членів комітету до проекту порядку денного? Якщо, колеги, немає, тоді пропоную його затвердити.

Хто – за, прошу висловлюватись.

Я – підтримую.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги. Рішення...

МЕЛЬНИК П.В. Мельник – за.

ГОЛОВУЮЧА. Рішення одностайне. Дякую.

Я прошу секретаріат просто дати знати, коли підключаться колеги народні депутати, які хотіли взяти участь у засіданні комітету, наскільки я

розумію, з питань дев'ятого і з тринадцятого порядку денного, бо я просто не бачу на екрані. А поки що ми почнемо просто за порядковими номерами.

Ми маємо проект Закону про внесення змін до Виборчого кодексу України щодо протидії сексизму у виборчих процесах та забезпечення збалансованого представництва жінок та чоловіків у Верховній Раді України та місцевих радах (11300, від 27.05.2024 року), а також є альтернативний, поданий, вибачте, народними депутатами Загоруйко, цілою низкою депутатів, я є теж серед авторів. І другий альтернативний до цього законопроект 11300-1 від 05.06.2024 року, поданий також групою депутатів, перший підписант пан Мазурашу.

Я хотіла би запросити до слова заступницю Міністра з питань європейської інтеграції Мінсоцполітики пані Ірину Постоловську для того, щоб, якщо можна, відразу щодо обох законопроектів ви висловили свою позицію. Будь ласка, міністерства, мається на увазі.

ПОСТОЛОВСЬКА І.О. Доброго дня. Дякую.

Мінсоцполітики законопроект 11300 підтримується за умови його доопрацювання. Законопроект відповідає Стратегії гендерної рівності Європейського Союзу на 2020-2025 роки, які відносяться до переліку актів, визначених Європейською комісією в рамках проведення офіційної оцінки стану імплементації актів права Європейського Союзу в законодавство України. Разом з тим законопроект потребує доопрацювання в частині уточнення поняття "сексизм" відповідно до рекомендацій Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо запобігання сексизму та боротьби з ним. І тому у зв'язку з цим ми пропонуємо абзац п'ятий підпункту 1 пункту 1 розділу І викласти в такій редакції: "Під сексизмом в цьому кодексі розуміється будь-яке діяння, в основі якого лежить ідея про інтелектуальну, фізичну, соціальну чи іншого виду перевагу однієї статі над іншою, яке вчиняється в публічному або в приватному житті, в мережі "Інтернет" і спричиняє або має на меті чи наслідком створення загрозливого, ворожого,

принизливого або образливого середовища, дискримінацію за ознакою статі, насильство за ознакою статі, підтримку та посилення стереотипних уявлень про роль жінки і чоловіка, приниження честі та гідності особи тощо, зокрема у зв'язку з участю або неучастю такої особи у виборах в якості виборця, кандидата на відповідних виборах, члена виборчої комісії, представника, уповноваженої особи партії, місцевої організації партії, довіреної особи кандидата на відповідних виборах, офіційного спостерігача".

Щодо законопроекту 11300-1, ми… Мінсоцполітики не підтримує цей законопроект, так як тут не передбачається можливість бути кандидатом у Президенти України та у народні депутати України, якщо під час дії правового режиму воєнного стану в Україні особа перебувала за межами України. І ми вважаємо, що це може негативно вплинути на участь жінок в політичних процесах та несе потенційну загрозу бути виключеним з процесів прийняття рішень під час відновлення і відбудови, і це не відповідатиме Стратегії гендерної рівності Європейського Союзу на 2020-2025 роки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Ірино.

Власне, основний законопроект має три основні цілі, якраз одна з… дві з них спрямовані якраз на забезпечення гендерної рівності і можливості запровадження посилення гендерної квоти в нашому виборчому законодавстві, в тому числі і надання визначення сексизму. Насправді, я думаю, що, можливо, на майданчику вже безпосередньо профільного комітету, секторального комітету, да, це там конкретне ваше зауваження буде обговорено разом із колегами і авторами. Але іншою, да, метою є якраз визначення оцього, чи уточнення цензу осілості з огляду на те, з якими ми зараз викликами стикаємося з огляду на те, що велика кількість людей є за кордоном, і, зокрема, переважно це жінки.

Тому є ось така спроба змінити ситуацію для повоєнних, перших повоєнних виборів в цьому контексті. Дякую.

Урядовий офіс, будь ласка.

АНТОНЮК Л.В. Вітаю, Іванно Орестівно. Вибачте Олександр Михайлович зараз перебуває на скринінговій зустрічі…*(Не чути)* свободи та безпеки, то сьогодні буду представляти питання я.

Ми теж вважаємо, що законопроект в цілому не суперечить, але з урахуванням тих застережень, які висловлювали і колеги щодо окремого формулювання сексизму. І так само, що і по цензу осілості теж у нас було питання врахування при цьому часу воєнного стану.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Колеги члени комітету, чи є… Ну, насправді зауваження нашого секретаріату, вони дещо відрізняються від тих зауважень, про які говорить Урядовий офіс, якраз щодо питання визначення сексизму. І стосується трохи інших частин до цього законопроекту, і одного, і другого. І там наші фахівці вважають, що за змістом і суттю цей термін, який вже іде в законопроекті, в основному принаймні, він не суперечить тим рекомендаціям Комітету міністрів Ради Європи для держав-членів.

Тому, я думаю, що тут можна продовжити цю дискусію. І до одного, і до другого проектів закону наш проект висновку говорить про те, що проект закону не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням України та принципам Європейського Союзу, водночас потребує доопрацювання з урахуванням висловлених по цьому висновку зауважень і щодо основного, і щодо альтернативного законопроектів, тільки зауваження трошки різні. Якщо, колеги, у членів комітету немає запитань чи уточнень, чи коментарів, тоді я пропонувала би проголосувати щодо обох цих проектів висновків.

Хто – за? Прошу тоді висловлюватися, колеги, щодо обох – і основного, і альтернативного.

Я відповідно підтримую обидва.

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за.

МЕЛЬНИК П.В. Мельник – за обидва.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за обидва.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева – за.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за обидва.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги. Рішення одностайне.

Можемо переходити до наступного проекту закону. Це пункт 3 порядку денного – проект Закону про внесення змін до Закону України "Про міжнародне приватне право" щодо запровадження колізійних норм для фактичних шлюбних відносин та зареєстрованих партнерств (11523, від 26.08.2024 року), поданий Макаровим Олегом та іншими колегами. Серед співавторів є також наш колега Вадим Галайчук.

Я знову ж таки прошу пані Ірину Постоловську прокоментувати позицію міністерства з цього приводу. Сьогодні у нас буде ваш бенефіс, пані Ірина.

ПОСТОЛОВСЬКА І.О. Так, сьогодні багато законопроектів. Ми надали зауваження та пропозиції. Загалом запропоновані зміни в законопроекті відповідатимуть кращим світовим практикам та сучасним тенденціям розвитку сімейного міжнародного права, а також сприятимуть ефективному захисту прав осіб, що перебувають фактично у шлюбних відносинах і партнерствах з іноземним елементом. Законопроект не містить норми європейського законодавства, що належить до компетенції Мінсоцполітики. Тут ми не бачимо суперечень. Ми надали зауваження та пропозиції щодо уніфікації термінології по тексту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Цікаво, на думку наших фахівців, він безпосередньо стосується одного з конкретних регламентів, зокрема Регламенту ЄС 2016/1104.

Прошу Урядовий офіс, будь ласка.

АНТОНЮК Л.В. Дякую, Іванна Орестівна.

Так, ми теж продивлялися цей законопроект на відповідність двом актам acquis і загальним підходам Європейського Союзу, рекомендованих Радою ЄС. Тому вважаємо, що законопроект не суперечить і, в принципі, відповідає відповідним положенням Угоди про асоціацію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Якраз наші фахівці наполягають на тому, що дійсно проект закону не суперечить Угоді про асоціацію та праву Європейського Союзу, але водночас потребує доопрацювання з метою дотримання принципу правової визначеності і врахування Регламенту ЄС якраз цього 2016/1104. Я звертаюся до колег членів комітету, я би пропонувала якраз тоді послуговуватися пропозиціями наших експертів і вже підсумково саме в такому формулюванні підтримати наш проект висновку. Якщо немає заперечень, колеги, і якщо немає додаткових якихось запитань зараз до пані Ірина чи пані Лесі, пропоную тоді голосувати.

Хто – за? Я – підтримую.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

МЕЛЬНИК П.В. Мельник – за.

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Колеги, рішення теж одностайне.

Наступний пункт порядку денного четвертий – це проект Закону про внесення змін до Закону України "Про безоплатну правничу допомогу" щодо розширення переліку осіб, які мають право на безоплатну вторинну правничу допомогу (11456), поданий 30 липня 2024 року, власне, Кабінетом Міністрів України. Тут я насамперед надаю слово першому заступнику міністра юстиції пану Євгену Горовцю.

Будь ласка, пане Євгене, я так розумію, що все-таки міністерство було первинним, хто відповідав за цю пропозицію, будь ласка.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Доброго дня. Дякую, Іванна Орестівна. Шановні народні депутати, вашій увазі пропонується законопроект, який розроблений для виконання наших євроінтеграційних зобов'язань, його можна умовно назвати таким, що передбачає імплементацію відповідних положень за напрямками, що в загальному характеризується як уникнення різного виду дискримінацій. В даному випадку цей напрямок в прикладному своєму прояві виявляється через наділення відповідною категорією осіб правом на отримання правничої допомоги і, зокрема, Закон "Про безоплатну правничу допомогу" доповнює категорію осіб, які мають право на її отримання, потерпілими від кримінальних правопорушень, вчиненими за ознаками статі і мовними ознаками, іншими визначальними ознаками. І таким чином зазначена категорія потерпілих отримує можливість скористатися безоплатною правничою допомогою у вигляді представництва їхніх інтересів за допомогою адвокатів, що фінансується державою в судах, в інших держаних органах перед іншими особами, а також правничу допомогу у вигляді складення документів процесуального характеру.

На жаль, в рамках урядових наших дискусій ми не змогли переконати Мінфін стосовно того, щоб цей закон запрацював невідкладно, оскільки із зрозумілих причин Україна перебуває в складних умовах бюджетного дефіциту. Тому звертаю увагу, що законопроект передбачає відтермінування набрання ним чинності, це відбудеться через рік після припинення або скасування воєнного стану.

Прошу підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Євгене.

Чи, можливо, у членів комітету є питання по суті законопроекту до пана Євгена?

Якщо немає, тоді, будь ласка, пані Ірино, Міністерство соцполітики якісь додаткові зауваження має стосовно цього законопроекту?

ПОСТОЛОВСЬКА І.О. Ми підтримуємо цей законопроект. Він не суперечить нашим зобов'язанням і також враховує норму, що відповідає статті 57 Стамбульської конвенції.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Урядовий офіс, будь ласка.

АНТОНЮК Л.В. Так, підтримує. Вважаємо, що законопроект відповідає зобов'язанням міжнародним, в тому числі Угоді про асоціацію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Колеги члени комітету, я тоді пропоную, якщо немає там зауважень, коментарів, запитань, то пропоную перейти до ухвалення рішення, що проект закону відповідає зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та

зобов'язанням в рамках правових механізмів Ради Європи, як це пропонують наші фахівці, і що співпадає з позицією всіх колег.

Хто – за, прошу висловлюватися.

Я – підтримую.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

МЕЛЬНИК П.В. Мельник – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги. Рішення також одностайне.

Наступний проект закону, пункт п'ятий порядку денного: проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв’язку з Рішенням Конституційного Суду України від 14 лютого 2024 року номер 1-р(II)/2024 щодо гарантування захисту прав і свобод особи за рішенням Європейського суду з прав людини (номер законопроекту реєстраційний 11508), поданий 21 серпня 2024 року теж Кабінетом Міністрів України і теж за ініціативи, я так розумію, координації Міністерства юстиції.

Тому, пане Євгене Горовець, вам слово.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Дякую.

Як вже було зазначено, цей законопроект розроблений на виконання рішення Конституційного Суду. Справа, яка стала визначальною для ухвалення Конституційним Судом свого рішення, є доволі цікавою і прецедентною в якомусь сенсі.

Справа в тім, що свого часу, коли законодавець формулював норми, які дозволяють перегляд відповідних судових рішень з огляду на винесення Європейським судом з прав людини відповідного рішення проти України, очевидно, вважав, що, скажімо так, із запасом визначив відповідний строк тривалістю 10 років. Однак життя, як завжди, часто непередбачуване і в цій справі трапилося так, що заявник звернувся до Європейського суду з прав людини у лютому 2009 року, а остаточне рішення у своїй справі отримав лише у 2022 році.

Відповідно з точки зору гарантування його прав і інтересів, і обов'язковості для України як держави, що зобов'язалася всіляко виконувати рішення Європейського суду з прав людини, є очевидним, що таке рішення мало стати сутнісно підставою для перегляду тих судових рішень, які ухвалювали українські суди. Однак з огляду на цю норму, яка обмежує можливість поновлення десятирічним строком, заявнику було відмовлено Верховним Судом в перегляді відповідної справи, і це стало причиною для ухвалення Конституційним Судом висновку про невідповідність відповідних норм до Конституції України.

Власне, ця проблема усувається законопроектом шляхом доповнення процесуальних кодексів нормами, які дозволяють поновити відповідний строк навіть після спливу десяти років з моменту ухвалення українськими судами відповідних рішень. На нашу думку, відповідний спосіб виконання рішення Конституційного Суду є оптимальним, він дозволить привести наше законодавство у відповідність до Конституції і найвищих стандартів цивілізованого правосуддя. Тому прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. А тепер це безстроковий період?

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Ні, він строковий, але він обмежується так званим суб'єктивним строком. Тобто заявник буде обмежений місячним строком з моменту, коли він дізнався про рішення Європейського суду з прав людини.

ГОЛОВУЮЧА. Для того, щоб подати документи до Верховного Суду, наприклад?

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Саме так.

ГОЛОВУЮЧА. Це у мене проблеми з...

_____. Ми вас чуємо.

_____. Із затримкою.

ГОЛОВУЮЧА. Вибачте, колеги, щось у мене зі зв'язком. Чути мене тепер? Є. Колеги члени комітету, можливо, є запитання до пана Євгена? Все зрозуміло, зрозуміла ціль, зрозуміло, на що спрямований законопроект.

Урядовий офіс, будь ласка, чи є якісь застереження.

АНТОНЮК Л.В. Ні, Іванна Орестівна, немає, вважаємо, що він не суперечить Угоді і іншим зобов'язанням.

ГОЛОВУЮЧА. Так само вважають і наші фахівці. Якщо колеги члени комітету тоді готові, то ми можемо переходити до ухвалення рішення, що проект закону не суперечить цілям Угоди про асоціацію і зобов'язанням України в рамках правових механізмів Ради Європи. Колеги, хто за таке формулювання, прошу голосувати.

Я – підтримую.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за.

МЕЛЬНИК П.В. Мельник – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги. Рішення...

ЛЮБОТА Д.В. Пані голово, у нас тут Михайло Лаба під'єднався, колега, там...

ГОЛОВУЮЧА. Уже є, добре.

ЛЮБОТА Д.В. ... пункт тринадцятий, законопроект його. Якщо можна, можна його зараз?..

ГОЛОВУЮЧА. Да, ми так і зробимо.

ЛЮБОТА Д.В. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, що ви сказали. Я просила секретаріат повідомити, коли це буде, але дякую, пане Дмитре, що ви уважно слідкуєте за колегами. Дякую, пане Євгене.

Тоді, колеги, Лаба – це тринадцятий пункт, вибачте? Да, тринадцятий пункт порядку денного. Тоді за нашою з вами традицією, тоді коли у нас є колеги ініціатори законопроектів на зв'язку і долучаються, то ми змінюємо

черговість розгляду законопроектів. Тому зараз ми розглянемо пункт тринадцятий порядку денного – це проект Закону про внесення змін до статті 6 та статті 15 Закону України "Про гуманітарну допомогу". Це законопроект номер 12010 від 4 вересня 24-го року, поданий народним депутатом Лабою та іншими колегами. Будь ласка, пане Михайле, вам слово для короткого представлення суті законопроекту і вашого розуміння того, наскільки він відповідає євроінтеграційним зобов'язанням міжнародного права ЄС, будь ласка.

ЛАБА М.М. Дякую, Іванно Орестівно.

Шановні колеги, до вашого розгляду уже озвучений номер закону 12010. І як би в преамбулі і в розумінні гуманітарної допомоги ми з вами за військовий час дуже багато вже зробили правильних кроків для всього волонтерського фронту, для благодійних організацій. І ось на одному з розглядів нещодавно законопроекту також про напрямок гуманітарної сфери було розташування і завезення критичної інфраструктури, тобто предметів і матеріалів, які вони могли спрощеною процедурою поставити на облік. Але серед тих питань в залі тоді звучало дуже багато про потреби саме підтримки благодійних фондів і громадських організацій щодо: мати автівки для здійснення своєї безпосередньо статутної діяльності. Тобто благодійні фонди, а їх дуже багато, ви знаєте, більше лише 20 тисяч уже майже сформовані за період військового стану, потребують для себе, власне, автівок, які... авто, вони би мікроавтобуси для здійснення статутної діяльності могли би поставити в сервісних центрах на номери і рахувались би за благодійним фондом.

В одному такому прикладі законопроекту до війни 3527 ми таку норму застосували для органів місцевого самоврядування, що ввезені за нульовою системою. І обмежили, скажемо так, що в даному законопроекті можемо доопрацювати до другого читання, в правках вставити такі моменти, що фонд не має права реалізації даного транспортного засобу протягом 10 років, що

він має бути, скажемо, один на організацію, якщо це мікроавтобус якийсь, для статутної діяльності. Тобто ми можемо доопрацювати. Але сама мета законопроекту, прийняття даного законопроекту призведе до створення умов для додаткового забезпечення у період воєнного стану транспортними засобами, ці організації громадські об'єднання, які будуть акредитовані і є в Україні, визнаються гуманітарною допомогою, тобто ввезені за нульовою ставкою. Ось так коротко пояснюю. В разі чого ще додатково приймаю всі побажання долучитися і з колегами і з вашого комітету, і з інших комітетів нашими колегами з пропозиціями, щоб доопрацювати цей законопроект.

Це вимога, це звернення багатьох благодійних фондів, організацій. Тому, думаємо, що на період військового стану можна ще дати можливість цим фондам. Ви знаєте, що як зменшувалася наша оця міць гуманітарна, тобто наші донори передають менше, але ті достойні організації, які їздять і на передній фланг, і їздять допомагають постійно на постійній основі не один рік, треба їм в цьому питанні допомогти.

Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Михайле.

Будь ласка, пані Ірина, Міністерство соціальної політики.

ПОСТОЛОВСЬКА І.О. Мінсоцполітики підтримує цей законопроект за умови доопрацювання. Ми надали профільні там зауваження щодо викладення певних пунктів в розділі І законопроекту. Але також хотіла б сказати стосовно Регламенту Ради ЄС 1186, і, зокрема, щодо статті 66 Регламенту, яка звільнює від сплати ввізних мит, не надається на товари для благодійних або філантропічних організацій щодо моторних транспортних засобів, окрім швидкої допомоги. Тому тут це теж потрібно врахувати.

Дякую.

ЛАБА М.М. Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Да, насправді в такому вигляді, як пропонує цей законопроект, якщо б він не був обмежений періодом воєнного стану, то він точно порушує правила і право Європейського Союзу. Тому тут якраз ідеться, напевно, про ті винятки, які можливі на основі Угоди про асоціацією і які зумовлені безпековими потребами і безпековою ситуацією.

Будь ласка, Урядовий офіс.

АНТОНЮК Л.В. Дякую. Дякую, Іванна Орестівна.

Так, дійсно за експертизою Урядового Офісу проект закону не відповідає Угоді про асоціацію, але з урахуванням статті 472 ми теж його підтримуємо, враховуючи, що є обмеження строку його виконання.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Чи є в колег членів комітету якісь запитання, коментарі до цього проекту закону взагалі? Не бачу бажаючих прокоментувати.

Насправді я пропонувала би використати і змістовну частину висновку Урядового офісу з точки зору зауважень і все-таки ухвалити рішення саме так, як пропонує Урядовий офіс, що положення проекту закону не відповідають acquis Європейського Союзу, водночас можуть бути застосовані з метою досягнення цілей, передбачених статтями: 472 "Заходи, пов'язані з суттєвими інтересами безпеки" та 143 "Винятки, пов'язані з безпекою" Угоди про асоціацію. Ми з вами вже неодноразово ухвалювали такі рішення якраз на час… для законодавчих ініціатив, які спрямовані на час дії воєнного стану.

Хто – за, колеги, прошу висловлюватися.

Я підтримую.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева підтримує. Пане Михайле, це дуже позитивний висновок, щоб ви не зауважували на слово "не відповідає", це дерогація.

Дякую. Мезенцева – за.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за.

МЕЛЬНИК П.В. Мельник – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за. Сподіваюся, якомога швидше потрапить до зали та всі підтримають цей законопроект. За.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги. Дякую, пане Михайло, що ви долучилися і були готові представити цю вашу ініціативу. Дякую.

ЛАБА М.М. Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, наступний, повертаємося тоді до наступного пункту порядку денного, це пункт шостий: проект Закону про народні художні промисли, законопроект номер 11526 від 28 серпня 2024 року, поданий теж Кабінетом Міністрів України. Тут у нас ініціатива за Міністерством культури та стратегічних комунікацій України. Має бути на зв'язку, я просто не бачу, заступниця міністра з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації, пані Анастасія Бондар є? Є десь,.. будь ласка.

БОНДАР А.О. Доброго дня, колеги. Чутно мене чи видно?

ГОЛОВУЮЧА. Чути, але не видно. Ви десь там трошки... Тепер видно, тепер ми вас бачимо.

БОНДАР А.О. В ZOOM щось не спрацьовує, але чомусь вимикається. Доброго дня. Вимикається воно автоматично...

ГОЛОВУЮЧА. Окей, ми вас уже бачили, тому ми віримо, що це ви.

БОНДАР А.О. Добре. Глобальна мета міністерства – стимулювати розвиток напрямку народних промислів та в майбутньому запровадити державну підтримку. Для того, щоб запровадити цю державну підтримку, нам треба зрозуміти, з яким ринком ми працюємо. Власне, реалізація цього акта вона дозволить нам систематизувати дані про майстрів народних художніх промислів, а також розуміти, про який вибір ідеться мова.

ГОЛОВУЮЧА. Тобто він рамковий такий законопроект.

БОНДАР А.О. Да, він рамковий. Я думаю, що це буде перший етап для того, щоб далі ми розуміли про обсяг ринку, про що ми говоримо, про те, що ми можемо якимось чином громадянам давати можливість перевіряти, а хто ж це такі майстри на нашому ринку, хто цим майстрам надав це звання і з якими саме їх продуктами на ринку вони можуть і працювати, і ознайомлюватися користувачі і покупці.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Анастасія.

Колеги, може, у вас є питання якісь уточнюючі до пані Анастасії?

БОНДАР А.О. Власне, програмне забезпечення воно вже розроблено, воно було профінансовано Фондом Східної Європи і воно вже є у міністерства.

ГОЛОВУЮЧА. І вже взято на баланс?

БОНДАР А.О. Воно наразі поза балансом, бо ми чекаємо відповідно акта.

ГОЛОВУЮЧА. Ви маєте на увазі, акта закону чи якогось іншого акта?

БОНДАР А.О. Для того, щоб почати його провадження і взяти його на баланс.

ГОЛОВУЮЧА. Я зрозуміла.

Колеги, є запитання до пані Анастасії? Якщо немає, Урядовий офіс, я правильно розумію, що у вас немає зауважень до цього законопроекту?

АНТОНЮК Л.В. Підтримуємо, не суперечить...

ГОЛОВУЮЧА. Так і в наших фахівців теж нема. Тому, колеги, пропоную тоді ухвалити рішення, що проект закону не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву Європейського Союзу.

Хто – за, прошу висловлюватися.

Я – підтримую.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

МЕЛЬНИК П.В. Мельник – за.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева – за.

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги. Рішення ухвалено. Рішення одностайне. Дякую, пані Анастасія.

Колеги, наступний пункт порядку денного – це проект Закону про захист прав клієнтів підсанкційних професійних учасників ринків капіталу. Законопроект 11263 від 16 травня 24-го року, поданий народною депутаткою Василевською-Смаглюк та іншими колегами. Самої депутатки у нас немає на зв'язку, але я дякую, що є представники Міністерства фінансів, хоч нас уже давно увагою обділяють заступники міністрів фінансів, але директор департаменту фінансової політики... Чи ні?

А ні, у нас є заступник міністра, правильно? Пан Улютін у нас є, да?

УЛЮТІН Д.В. Іванна Орестівна, доброго дня. Ми завжди...

ГОЛОВУЮЧА. Бачте, а я тут уже нарікаю на заступників міністрів, а тут ви є власною персоною. Вибачте, будь ласка, вам слово.

УЛЮТІН Д.В. По сьомому пункту?

ГОЛОВУЮЧА. А що, ні? 11263, ні?

УЛЮТІН Д.В. Це закон народного депутата, буде не з руки…

ГОЛОВУЮЧА. Ні-ні, так я не хочу, щоб ви його представили, я ж якраз сказала, що немає народного депутата, але мені було би важливо почути Міністерство фінансів. У мене зазначено, тут є Василина Дмитро Іванович.

УЛЮТІН Д.В. Це восьмий пункт. В сьомому ми уточнимо позицію, я уточню.

ГОЛОВУЮЧА. Чекайте, у нас є, має бути хтось тоді з Міністерства фінансів, директор департаменту фінансової політики має бути. Є пан Дмитро Василина?

ФОСТИК Б.В. Він підключався, але, мабуть, щось із зв'язком. Зник.

ГОЛОВУЮЧА. Можна спробувати все-таки.

УЛЮТІН Д.В. Тоді дві хвилини, я уточню, де він, да, і уточню позицію. Один момент, буквально дві хвилини, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧА. Давайте. Просто у нас з вами і наступний ваш законопроект, То я не хотіла би перескакувати.

УЛЮТІН Д.В. Наступний – це мій, я до нього готовий. По цьому пункту по 7-му буквально дві хвилини. Я прошу пробачення, зараз уточним позицію.

ГОЛОВУЮЧА. Окей. Тоді ми робимо… Тоді давайте ми швиденько, я думаю… А є Фріс пан Ігор? Він обіцяв підключитися, по дев'ятому.

_____. Поки немає.

ГОЛОВУЮЧА. Я пропоную, може, колеги, тоді без нього розглянути поки пан Улютін розбирається з колегами з Мінфіну.

Дев'ятий пункт: проект Закону про внесення змін до Цивільного кодексу України та деяких інших законів України щодо особливостей надання відомостей публічних електронних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України, та деяких інших публічних електронних реєстрів (11533, від 29.08.2024 року), народний депутат Ігор Фріс та інші колеги. Я не знаю, чи є ще представники Міністерства юстиції у нас на зв'язку.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Є. Присутні.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Євгене, а чи сформульована якась позиція міністерства стосовно цього законопроекту?

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Сформована. Ми загалом його підтримуємо. Там, звісно, кілька частинок в цьому законі, йдеться не лише про мін'юстівські реєстри. Буду говорити лише за наші. Тобто ми в певному сенсі спільно з Ігорем Павловичем, іншими народними депутатами працювали з цим законопроектом. Він народжений для того, щоб спробувати вирішити дуже давню і, напевно, одвічну проблему, яка на стику різнопланових бажань. Умовно кажучи, громадський сектор, зокрема активісти, які займаються професійно антикорупційним напрямком діяльності і велика частина їхньої роботи базується на відкритих даних в різних реєстрах, звісно, завжди виступають проти того, щоб ті чи інші дані були приховані.

З іншого боку, під час війни виник дуже потужний запит з боку сектору сил безпеки і оборони, зокрема військово-промислового комплексу, багатьох підприємств, які працюють і виробляють зараз критичну для нашої держави продукцію військового призначення. І нарікання їхнє було в тому, що держава не приховує в реєстрах чутливу для них інформацію і відповідно мають, на жаль, випадки так званих прильотів по потужностях, де

здійснюється відповідне виробництво. Їхній запит в тому, щоб взагалі закрити будь-яку інформацію про них і таким чином захистити їхні інтереси.

Знову ж таки проблема багатошарова, вона має як нормативний, концептуальний аспект, так і суто технічний прикладний. Справа в тому, що ми як держава в аспекті інформаційних ресурсів давно належимо до цивілізованих країн, де дуже багато процесів діяльності держави, опосередкування взаємодії людини, громадянина і державного органу здійснюється через використання реєстрів.

За логікою будь-якого реєстру ця інформація є відкритою для тих чи інших категорій осіб. Коли ми щось приховуємо в сенсі електронного відображення, то це означає, що ми мусимо відповідний бізнес-процес, який відбувається з використанням відомостей такого реєстру, перевести фактично в паперовий формат. І, власне, вся суть дискусії в нас багатомісячна була навколо того, хто готовий і чи готовий взагалі взяти на себе фактично повернення, назвемо це умовно, в кам'яний вік, коли в нас не було зручних реєстрів, взагалі комп'ютерів, все було на паперах, з тим, щоб ці папірці містили відповідно чутливу інформацію, не були доступні для загалу і виконували цю місію. Вийшло так, що фактично не тільки, скажімо так, політичної готовності брати на себе такий трек, а і в тому числі і фінансової, і організаційної, і логістичної держава наразі не має. Тому ми в підсумку заклали в цьому законопроекті такий, я називаю, алгоритм тонких налаштувань: коли ми, з одного боку, дуже мінімально приховуємо певну інформацію, але, з іншого боку, даємо інструменти для тих самих представників відповідних підприємств, установ, організацій, які працюють в секторі забезпечення безпеки і оборони, не вносити ту чутливу інформацію до відповідних реєстрів.

Наприклад, законопроект передбачає, що на відміну від загального правила Цивільного кодексу про те, що місцезнаходженням юридичної особи є місцезнаходження її керівного органу, і зазвичай воно збігається з відповідними приміщеннями, де розташована така юридична особа, можна

зазначати відповідно інформацію про приміщення, яке насправді фактично не використовується відповідно юридичною особою, але за якою забезпечується зв'язок з такою юридичною особою. То фактично з точки зору логіки місцезнаходження як поняття, як воно працює, нам важливо, щоб було місце, за яким можна відправити, наприклад, податкове повідомлення, рішення або ухвалу суду про виклик до суду, або, не знаю, будь-яку іншу офіційну документацію. І таким чином ми дозволяємо, скажімо так, приховати інформацію про реальне місцезнаходження і в цей спосіб вирішити проблему.

Крім того, дозволяється не вносити інформацію про реальні види діяльності, якщо вони пов'язані з виробництвом зброї, боєприпасів тощо, перелік є в законі, і таким чином не світити в Єдиному державному реєстрі юросіб, що та чи інша юридична особа причетна до цього сектору безпеки і оборони. Оскільки по факту, особливо якщо в назві юридичної особи не містяться слова, які вказують на ту чи іншу таку причетність, то саме заявлення видів діяльності є тим тригером, який для ворога є, скажімо так, маркувальним фактором, який дозволяє визначити з усього величезного кола юридичних осіб, які містяться в єдиному реєстрі, таких там близько півтора мільйона, саме ті, умовно кажучи, сотню там чи тисячу юридичних осіб, по яких йому цікаво завдавати удар. Це знову ж таки про ЄДР я розповів.

По ДРРП, а це вже об'єкти нерухомого майна, зокрема земельні ділянки або будівлі, де розташовані ці потужності, знову ж таки передбачається, що в електронному форматі не буде видавати система відомості про адресу відповідну, і там знову ж таки про кадастровий номер земельної ділянки. І в такий спосіб буде, скажімо так, зменшуватися масштаб проблеми. І ще передбачається, що на період воєнного стану буде діяти спеціальна норма, яка дозволятиме, ну, глобально, це сектор правоохоронний, спецслужбам, там Генпрокуратурі і іншим отримати інформацію про осіб, які цікавилися тим чи іншим об'єктом нерухомого майна. Ну, тобто знову ж таки, щоб закрити з точки вже принаймні постфактумного розслідування, чи був

прильот, пов'язаний з тим, що хтось витягнув таку інформацію про цей об'єкт з реєстру, відповідні правоохоронці зможуть отримати таку інформацію, хто цікавився, і потім проводити, я не знаю, оперативно-розшукові чи там слідчі заходи з такими людьми і цікавитись, чому вони отримали інформацію про той чи інший військовий об'єкт. От законопроект вирішує це питання.

Це коротко щодо саме реєстрів Мін'юсту. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Коротко, але ж зрозуміло детально.

Колеги, є до пана Євгена запитання? Наскільки я розумію, що це якраз той шлях, коли міністерство безпосередньо є розробником насправді цієї всієї історії, і подається це через народного депутата України. Є питання якісь?

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Тут не це. Я коротку ремарку, якщо дозволите, якраз на цей випадок.

ГОЛОВУЮЧА. Ні? Окей.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. До нас прийшли ваші колеги народні депутати, перша редакція їх ініціативи нас дуже злякала і не тільки нас. Ми вступили в тривалу дискусію і на виході народився отакий...

ГОЛОВУЮЧА. Ясно, це вже результат компромісів і дискусій, да. Зрозуміло.

У мене зазначено, що якісь були зауваження від Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради з прав людини. Так, ні?

Поки колеги визначаються, пані Лесю, Урядовий офіс.

АНТОНЮК Л.В. За результатами експертизи Урядового офісу проект закону не суперечить цілям Угоди про асоціацію. У нас було таке, не знаю,

можливо, можна отримати коментар і це застереження зніметься. Чи ці обмеження не будуть створювати перешкод для тих осіб, які є власниками якогось нерухомого майна і не зможуть скористатися цим інструментом відшкодування збитків, завданих внаслідок збройної агресії Російської Федерації?

У нас лише таке застереження або коментар, а так, то ми вважаємо, що не суперечить.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Євгене.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. На нашу думку, тут не повинно бути проблем. Знову ж таки якщо йдеться про пошкоджене чи знищене нерухоме майно, то реєстр речових прав на нерухоме майно, він буде працювати, як і працює, в цьому ключове. Бо спочатку якраз окремі народні депутати наполягали, що нам треба повністю змінити його функціонування, алгоритм роботи, приховати.

Знову ж таки якщо резюмувати суть дискусії, напевно, в якійсь там ідеальній гіпотетичній альтернативній реальності це можливо, але це мільярди гривень і роки роботи, і повна зміна переформатування всього того, як це працює. Ми якраз вийшли, щоб це все не чіпати, під час війни якраз важливо забезпечити стабільність і гарантованість прав, і можливість зареєструвати виникнення змін або припинення прав, так як це відбувається наразі. Відповідно ми обмежуємо лише способи видачі назовні, як кажуть, в люди частини інформації з цього реєстру в електронній формі. Тому там, умовно кажучи, в паперовій формі все залишається, як було і є, реєстрація також залишається без змін.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

У наших фахівців були трошки інші зауваження, які якраз стосувалися положень Директиви 2017/1132. Я думаю, що міністерство, напевно, разом з

колегами народними депутатами вже в секторальному комітеті буде готове попрацювати над тим, щоб максимально врахувати положення директиви.

Колеги члени комітету, чи є якісь додаткові запитання, коментарі? Якщо немає, тоді я пропонувала би переходити до ухвалення проекту висновку, що проект закону частково враховує положення Директиви 2017/1132 та потребує доопрацювання у зв'язку із зазначеними зауваженнями, які якраз стосуються цієї директиви.

Якщо немає інших пропозицій, то хто – за, прошу голосувати.

Я – підтримую.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева – за.

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за.

МЕЛЬНИК П.В. Мельник – за.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

ГОЛОВУЮЧА. Більшістю голосів рішення ухвалено. Дякую, колеги. Дякую, пане Євгене.

Повертаємося до пункту сьомого порядку денного, нам там ще зазначають досить доречно, що Нацкомісія з цінних паперів та фондового ринку мала би висловити свою позицію з приводу цього законопроекту 11263 від 16.05.2024 року, проект Закону про захист прав клієнтів підсанкційних професійних учасників ринків капіталу, авторка Василевська-Смаглюк та інші колеги.

Я не знаю, чи є у нас на зв'язку хто-небудь із Нацкомісії з цінних паперів, у мене принаймні не було зазначено, хоча їх запрошували. Видно,

немає, але я буду розраховувати, що пан Денис уже за цей час вияснив, яка позиція Міністерства фінансів, принаймні ми почуємо від Мінфіну, окрім Урядового офісу.

Дякую. Да, будь ласка.

УЛЮТІН Д.В. Да, я переглянув матеріали, значить, законопроект відповідає європейському законодавству і підтримується нами. Також ми розуміємо, що у функції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб може бути функція з гарантування страхування інвестицій фізичних осіб від обману, шахрайства, застосування санкцій до професійного учасника ринку цінних паперів. І таким чином ми підтримуємо даний законопроект до першого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Я бачу, що і фахівці нашого комітету, і Урядовий офіс насправді говорять про те, що ті методи, які застосовуються цим, пропонуються цим законопроектом, вони відрізняються від того, що… чим послуговується в своєму Регламенті відповідному Європейський Союз.

Але давайте послухаємо Урядовий офіс, будь ласка. Пані Лесю, сьомий пункт, дякую.

АНТОНЮК Л.В. За результатами експертизи фахівців Урядового офісу законопроект в цілому не суперечить праву ЄС, в той же час підходи щодо забезпечення прав та інтересів інвесторів, клієнтів підсанкційних учасників ринку капіталу відрізняються від методів, застосованих в Регламенті 269/2014 про санкції, та в законопроекті.

ГОЛОВУЮЧА. Просто якщо методи відрізняються від того, що написано в Регламенті, чи це означає відповідність праву Європейського Союзу? Давайте так, щоби я тоді зрозуміла, про що ми говоримо.

АНТОНЮК Л.В. Я попрошу прокоментувати людину, яка готувала. Пані Юлія…*(Не чути)*, якщо можна.

ГОЛОВУЮЧА. Так, бо це я вперше бачу таке формулювання в вашому висновку. Є пані Юля на зв'язку? Немає, пані Лесю?

АНТОНЮК Л.В. Я просила колег підключитися.

ГОЛОВУЮЧА. Наші фахівці насправді звертають увагу і на цей Регламент, і на невідповідність чи неповну відповідність принципу правової визначеності. Мені здається, в таких речах… в будь-яких речах, але питання санкцій, воно потребує особливої точності для того, щоб не було дивовижних оскаржень, які потім призведуть до того, що ми, що держава буде винна тим, кого санкціонували. Як на мене, цьому треба приділити особливу увагу при доопрацюванні.

Якщо, пані Лесю, ваших колег немає, то тоді я пропоную колегам членам комітету... Немає?

АНТОНЮК Л.В. Немає, на жаль. Якщо можна, ми надамо коментарі або те, що вже написано.

ГОЛОВУЮЧА. Да, просто це досить дивно так сформульовано, я кажу, так раніше ніхто не формулював. Тому я пропоную все-таки ухвалити, наприклад, рішення, яке базується на коментарях наших фахівців, додавши згадку про Регламент.

Тому у мене наступна пропозиція. Проект закону не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції, але потребує доопрацювання з метою приведення у відповідність до принципу правової визначеності в частині заборони повернення активів певним категоріям осіб та відповідності Регламенту Ради ЄС №269/2014.

Якщо немає інших пропозицій, колеги, ставлю на голосування дану пропозицію. Хто – за? Прошу висловлюватись.

Я – підтримую.

МЕЛЬНИК П.В. Мельник – за.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

ГОЛОВУЮЧА. Нам потрібна або пані Олена, або пані Марія, якщо я правильно розумію.

Я звертаюся до секретаріату, це в мене тільки враження, що у нас зник кворум, чи він дійсно зник.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Я на місці, пані голово.

ГОЛОВУЮЧА. А є. Вас не було чути.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Вибачте, у мене падає зв'язок, бо я з відрядження...

ВІНТОНЯК О.В. Я перепрошую, зараз голосування?

ГОЛОВУЮЧА. Так, окей, колеги...

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за. Вибачте, я дякую.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева – за, вибачте.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Бо я щось не бачу вас там на екрані. Дякую. Тоді одностайне рішення. Дякую.

Восьмий пункт: проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо адаптації законодавства України до окремих стандартів Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF). Законопроект за номером 10072 від 19 вересня 23-го року, в редакції від 30 уже серпня 24-го року, поданий Кабінетом Міністрів України.

Будь ласка, тут вам, пане Денисе, слово, Міністерство фінансів як ініціатор, я так розумію, цієї історії.

УЛЮТІН Д.В. Дякую, Іванна Орестівна.

Дійсно, урядовий законопроект 10072 розроблений Міністерством фінансів спільно з Держфінмоніторингом з метою приведення законодавства про фінмоніторинг і санкцій у відповідність до міжнародних стандартів з питань боротьби з відмиванням коштів, фінансуванням тероризму. Даний законопроект робоча група при Комітеті Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики за участі також Міністерства фінансів, Держфінмоніторингу суттєво доопрацювала базовий законопроект. Зокрема робочою групою були враховані рекомендації міжнародної експертки Ради Європи в остаточній версії проекту законодавчих змін.

Хочу звернути увагу, що у технічному документі Ради Європи від липня 24-го року саме огляд проєкту змін у законодавство щодо цільових фінансових санкцій та рекомендацій щодо приведення їх у відповідність до регламентації шостого та сьомого FATF, рекомендацій шостої та сьомої

FATF в липні 24-го року було зазначено, що запропоновані зміни ще більше наблизять Україну до міжнародних стандартів у сфері боротьби з відмиванням коштів, фінансуванням тероризму та розповсюдження зброї масового знищення.

Отже, законопроектом запропоновано внести зміни, уже ця редакція доопрацьована, до Закону "Про санкції" у частині розмежування дій в Законі про фінмоніторинг та "Про санкції". Введення нового виду санкцій "цільові фінансові санкції", що включає замороження коштів та іншого майна, заборона на пряме чи опосередковане надання на користь терористів коштів та іншого майна, застосування, скасування та внесення змін до санкцій щодо суб'єктів, які здійснюють терористичну діяльність або розповсюдження зброї масового знищення та/або фінансування тероризму, внесення до реєстру санкцій інформації про перелік терористів, замороження активів терористів, встановлення також, що дії громадян України, інших осіб не вважатимуться порушенням, якщо такі особи не знали та не могли знати про те, що такі дії становлять порушення вимог цього закону.

Також в Закон про фінансовий моніторинг внесені зміни в частині доповнення, що активами терористів є активи, які перебувають під прямим або опосередкованим контролем, передбачені механізми для включення Росії до національного переліку країн, які не співпрацюють у сфері боротьби з відмиванням коштів, а також наділення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку повноваженнями для забезпечення реалізації заходів за наслідками визнання структури власності юридичної особи непрозорою, аналогічними до тих повноважень, якими вже наділений Національний банк. Також в Закон "Про боротьбу з тероризмом" в частині доповнення статті 11.2 – замороження активів, що пов'язані з тероризмом, а також в Кодекс адміністративного судочинства України в частині доповнення статті 284 особливостями провадження у справах за зверненням СБУ щодо застосування та скасування цільових фінансових санкцій.

Хочу також сказати, що дані зміни є у опитувальнику в рамках переговорів про приєднання до Європейського Союзу в частині опрацювання глави 4 "Вільний рух капіталу".

Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Денисе.

Дивіться, от наші фахівці, на мою думку, дуже слушно зазначають, що в цьому законопроекті, на жаль, не враховані знову ж таки вимоги правової визначеності. А тут знову ж таки це важлива історія, тому що цим законопроектом вносяться, давайте я прямо зачитаю.

Запропонованою законопроектом редакцією частини третьої статті 5 Закону України "Про санкції" встановлено, що рішення щодо застосування, скасування, внесення змін до санкцій щодо суб'єктів, які здійснюють терористичну діяльність та/або розповсюдження зброї масового знищення та/або їх фінансування, цільові фінансові санкції, передбачені пунктом 26 частини першої статті 4 цього закону, ухвалюється судом у порядку, - і тут написано, - визначеному Законом України "Про боротьбу з тероризмом" та Кодексом адміністративного судочинства.

Але є проблема, тому що у Законі України "Про боротьбу з тероризмом" взагалі відсутній порядок ухвалення судом рішення щодо відповідних санкцій. Тому оцю річ потрібно доопрацьовувати і... або в цьому законопроекті, який ви пропонуєте, прописувати, або вносити конкретні уточнення знову ж таки і зміни до Закону "Про боротьбу з тероризмом". Це одне.

Позатим друге зауваження, що в запропонованій законопроектом редакції нової статті 5.5 Закону України "Про санкції" при визначенні цільових фінансових санкцій використовується поняття "інше майно", але вичерпний перелік цього майна не визначено. Поза тим залишається незрозумілим, в яких випадках майно осіб, включених до переліку осіб,

пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовані міжнародні санкції, які за рішенням адміністративного суду та за заявою Служби безпеки України, – і тут наголошу, може бути, саме може бути передано в тимчасове управління Фонду державного майна. І насправді одночасно з цим усім в законопроекті відсутнє положення щодо підстав припинення такого тимчасового управління.

Тому початок є, а закінчення немає. Я думаю, що це ті речі, над якими доведеться міністерству разом з профільним комітетом попрацювати до другого читання. Мені видаються слушними ці зауваження.

Але, будь ласка, якщо є у вас коментарі з цього приводу.

УЛЮТІН Д.В. Дякую, Івана Орестівна. По першій частині, що стосується саме Закону "Про боротьбу з тероризмом. Тим же самим проектом, який доопрацьований, ми вносимо в частину саме, що стосується боротьби з тероризмом... цієї правової визначеності в пункт 11.2 – замороження активів, що пов'язані з тероризмом. Що стосується інших...

ГОЛОВУЮЧА. І там є порядок ухвалення судом рішення щодо відповідних санкцій?

УЛЮТІН Д.В. Самого порядку в цій статті немає. Там є підстави, на яких саме приймаються рішення судом по внесенню в санкції.

Крім того, Кодекс адміністративного судочинства України також доповнений статтею 284 щодо особливостей впровадження у справах за зверненням СБУ. Тобто Закон "Про боротьбу з тероризмом" дає основу, а саму безпосередньо процедурну частину визначено в Кодексі адміністративного судочинства в 284 статті. А що стосується по Фонду державного майна, це буде визначено в порядку, встановленому Кабміном, наступні кроки. Але що стосується доопрацювання до другого читання, да,

ми розуміємо, що до другого читання в будь-якому випадку буде необхідність якихось доопрацювань, ми це розуміємо, доопрацюємо.

ГОЛОВУЮЧА. Ну, я так розумію, що якраз з того, що ви говорите, да, якраз відсутні положення щодо підстав припинення такого тимчасового управління. Тобто про це не говориться, правильно, да, в законопроекті? Тобто можемо залишати це зауваження на те, щоб звернули увагу колеги при доопрацюванні.

УЛЮТІН Д.В. Добре, добре.

ГОЛОВУЮЧА. Окей.

Колеги, Урядовий офіс, будь ласка.

АНТОНЮК Л.В. Олексія Гузька, якщо можна.

ГОЛОВУЮЧА. Да, будь ласка.

ГУЗЬКО О.Ю. Добрий день Іванна Орестівна, шановні народні депутати.

ГОЛОВУЮЧА. Добрий день, Олексій.

ГУЗЬКО О.Ю. Наш висновок такий, що проект акта не суперечить Угоді про асоціацію і зобов'язанням у сфері європейської інтеграції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ну, я так розумію, що якраз те, що ми проговорили, тут воно, є необхідність над цим працювати якраз з точки зору правової визначеності. Тому я пропонувала би членам комітету затвердити проект висновку, який

пропонували експерти комітету, що проект закону в доопрацьованій редакції не суперечить положенням 6 та 7 рекомендації FATF, але потребує доопрацювання у зв'язку із зазначеними зауваженнями, зокрема, приведенню у відповідність принципу правової визначеності.

Якщо є готовність голосувати, колеги, прошу визначатися. Хто – за?

Я – підтримую.

МЕЛЬНИК П.В. Мельник – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – підтримую.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за,

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Олена.

У будь-якому випадку рішення ухвалено більшістю голосів.

Дякую. Дякую, пане Денисе. Дякую, колеги.

Пункт 10, колеги, порядку денного, оскільки дев'ятий ми розглянули, проект Закону про внесення змін до статті 8 Закону України "Про судовий збір" щодо гарантування права фізичних осіб – відповідачів на справедливий суд шляхом забезпечення права для відстрочення та розстрочення сплати судового збору (11369, від 24.06.2024 року), поданий народним депутатом Юрченком.

В мене насправді немає зазначеного жодного міністерства, яке би хотіло це прокоментувати. Я не знаю, чи була позиція сформульована Мін'юсту, напевно, стосовно 11369.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Іванно Орестівно, щодо 11369 позиція сформульована, вона направлена на Комітет з питань фінансів, податкової та

митної політики і полягає в тому, що загалом ідея законопроекту нам подобається, ми її підтримуємо. Але тут, напевно, буде класичний випадок, коли в рамках урядового механізму різні міністерства відстоюють дещо різні інтереси, тому з точки зору нашого міністерства як ключового в аспекті таких явищ як правовладдя, правова визначеність, рівний підхід, пропорційність, недискримінація – це прекрасний закон, тому що він дозволяє урівняти сторони позивача і відповідача, відповідно він передбачає, скажімо так, досягнення найкращих ідеалів рівного підходу, що є ключовим правовим принципом.

Але от Денис Валерійович, можливо, не погодиться і буде заперечувати, тому що… в сенсі цей законопроект впливає на показники бюджету, зокрема його дохідну частину, і традиційно тоді Мінфін не підтримує такі ідеї зі зрозумілих міркувань. І тут, напевно, депутатський корпус має… *(Не чути)* ці різнонаправлені інтереси і ухвалити політичне рішення, тому що, напевно, тут той класичний випадок, коли експертного рішення, коли однозначно правильно саме так або інакше, не існує, на нашу думку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Це, дійсно, буде вирішуватися вже залою Верховної Ради на пленарному засіданні, бо наш комітет теж має певну лінзу, через яку розглядає усі законопроекти, і це не завжди стосується чи то бюджетного наповнення, чи якихось інших речей, але саме на відповідність нашим зобов'язанням і щодо Європейського Союзу, і щодо нашої участі в Раді Європи. Тому саме з цієї точки зору нас цікавила позиція Мін'юсту в такому контексті. Я так розумію, що тут у вас теж немає застережень стосовно цього законопроекту.

Чи у Урядового офісу є якісь застереження?

АНТОНЮК Л.А. Ні, немає, відповідає.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги члени комітету, чи у вас є якісь коментарі, запитання стосовно цього законопроекту? Якщо немає, колеги, я пропоную теж переходити до ухвалення рішення, що проект закону не суперечить цілям Угоди про асоціацію і зобов'язань України в рамках правових механізмів Ради Європи.

Якщо немає інших пропозицій, прошу, колеги, голосувати. Хто – за?

Я – підтримую.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева – за.

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Павло Мельник. Бачу, що є на зв'язку.

Окей. Більшістю голосів рішення ухвалено.

Дякую. Дякую, колеги.

11 пункт проекту, вибачте, порядку денного: проект Закону про внесення змін до Закону України "Про судовий збір" щодо розміру судового збору у справах про колективні трудові спори, це 12036, від 16 вересня 2024 року, поданий народними депутатами Третьяковою, Вельможним та іншими колегами. Напевно, нам важливо тут почути також оцінку Мінсоцу цього законопроекту.

Пані Ірина Постоловська, якщо є ще на зв'язку. Є. Дякую.

ПОСТОЛОВСЬКА І.О. Дякую, Іванно Орестівно.

У нас не було зауважень до цього законопроекту. Але також, мені здається, тут важливо почути Міністерство юстиції та Міністерство економіки, бо ІТ-сфери також належать до їх компетенції.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Тоді я просила би і Міністерство юстиції, у нас мали бути теж присутні колеги з Міністерства економіки. Якраз з точки зору наших повноважень як комітету чи є якісь зауваження до цього законопроекту, пане Євгене?

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Загалом ми до цього законопроекту ставимося, я скажу, нейтрально, не з таким захопленням як до попереднього, бо той досягає певної мети у сфері фокусу нашої уваги. А цей законопроект, він знову ж таки про... тут буде класичне, назвемо це, протистояння між потребами бюджету і потребами певної цільової категорії осіб. І тут, на нашу думку, опозицію Мінфіну має складати Мінекономіки, яке за розподілом повноважень в рамках урядового механізму відповідальне за формування політики у сфері праці, відповідно колективних трудових спорів, зайнятість, тощо. Вони мають казати, що з точки зору їхнього розуміння ця категорія осіб гідна того, щоб їм дати пільги.

Мін'юст тут, напевно, не зовсім володіє відповідною експертизою. У нас там були дрібні з точки зору нормопроектування зауваження, але тут покладаємося на визначальну позицію Мінекономіки і Мінфіну.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Чи є пані Надія Бігун? Є, бачу. Заступниця Міністра економіки України, будь ласка, пані Надія.

БІГУН Н.В. Іванна Орестівна, шановні колеги, я перепрошую, цей напрямок моя колега Тетяна Бережна... Зараз ми піднімаємо чи були у нас

зауваження до законопроекту. Але попередньо я не готова їх озвучити, будемо вважати, що в Міністерства економіки немає коментарів, перепрошую.

ГОЛОВУЮЧА. Ага, ясно. Дивіться, ви підготуйтеся, коли вони будуть розглядатися на профільному комітеті, тому що там буде принципово чи є, чи немає цих зауважень.

Урядовий офіс, будь ласка.

АНТОНЮК Л.В. Тут, дійсно, є декілька складових. З одного боку – це питання захисту прав людини, з іншого боку – якісь фінансові питання. Ми вважали би, що це з точки зору права, напевно, охоплюється Угодою про асоціацію, але з іншого боку, те, як пропонується здійснювати цей судовий збір, не дуже лягає чи відповідає принципам Ради Європи щодо спрощення національних систем, нам здається, що це якось погіршує цю систему його стягнення.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Наші фахівці говорять про те, що якраз є зауваження до положень, якими встановлюються розміри ставок судового збору з точки зору підходів Ради Європи.

А чи у Мінфіну є позицію стосовно цього законопроекту, пане Денисе?

УЛЮТІН Д.В. Ми розуміємо, що за рахунок судового збору це спеціальний фонд, який використовується судовою владою для здійснення їх діяльності.

ГОЛОВУЮЧА. Ні-ні, дивіться, давайте... Окей, добре. Це можемо мати все одно відношення, да.

УЛЮТІН Д.В. Зрозуміло, що Міністерство фінансів досить обережно відноситься до будь-яких рішень або до будь-яких ініціатив, які можуть зменшити цей показник. Оскільки в разі зменшення спеціального фонду, який іде на утримання судової системи, це все перекладається на видатки загального фонду державного бюджету.

ГОЛОВУЮЧА. Я це можу перевести взагалі в іншу трошки рекомендацію стосовно незалежності судової системи, відповідного забезпечення судової системи. І тоді, якщо ми опиняємося в певних проблемах з цього приводу, то теж буде питання до того, наскільки це співвідноситиметься з нашими євроінтеграційними зобов'язаннями. Так мені здається.

Колеги члени комітету, чи є якісь у вас запитання до колег з міністерств з приводу цього законопроекту? Якщо немає, я пропоную зробити наступне. Трошки об'єднати пропозиції як Урядового офісу, так і наших фахівців і вийти на такий проект рішення, що проект закону частково відповідає цілям Угоди про асоціацію і правовим стандартам Ради Європи стосовно забезпечення права на доступ до суду і потребує суттєвого доопрацювання в частині положень, якими встановлюється розміри ставок судового збору. Крапка.

Ні, це так, як наші колеги пропонують, насправді тут відображена ця позиція, про яку говорила пані Леся, що це не у повній мірі відповідає рекомендаціям Ради Європи щодо спрощення національних систем стягнення судового збору. Тому, я думаю, так, як пропонували наші колеги з самого початку, наш секретаріат, тоді таким чином би і пропонувала голосувати.

Хто – за, колеги? Прошу висловлюватися.

Я підтримую.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева – за.

ГОЛОВУЮЧА. Тільки Павла не чула. Але більшістю голосів рішення ухвалено. Дякую, колеги.

Пункт дванадцятий порядку денного – проект Закону про внесення змін до Закону України "Про фізичну культуру і спорт" щодо визначення загальних засад впровадження та адміністрування електронних інформаційно-аналітичних систем та сервісів, електронних реєстрів. Це номер реєстраційний 12054 від 23 вересня 2024 року, теж поданий Кабінетом Міністрів України.

В нас, бачу, є на зв'язку заступник Міністра молоді та спорту України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації пан Віталій Лавров. Будь ласка, вам слово, пане Віталію.

ЛАВРОВ В.О. Всім доброго дня. По-перше, хочу повідомити, що зазначений законопроект розглядався на засіданні нашого профільного Комітету з питань молоді і спорту у вівторок, на якому було прийнято рішення відправити даний законопроект суб'єкту законодавчої ініціативи на доопрацювання. Але ці правки, вони умовно технічні. Я думаю, що він з тим же змістом після доопрацювання повернеться, тому все одно, якщо ви не заперечуєте, я представлю, про що суть. Можна?

ГОЛОВУЮЧА. Я прошу представити про що це, але з точки зору якраз відповідності, на вашу думку, підходам європейським і нашим зобов'язанням.

ЛАВРОВ В.О. Проект закону розроблений з метою створення умов для розробки та використання інформаційно-комунікаційних систем для реалізації державної політики у сфері фізичної культури та спорту.

Основними положеннями проекту закону передбачається доповнити Закон України "Про фізичну культуру і спорт" терміном "Система Е-спорт" та визначити відповідальний орган за визначення порядку роботи, оновити визначення терміну "спортивна споруда", дозволити використовувати державні інформаційні ресурси в державному управлінні сферою фізичної культури і спорту, визначити суб'єктів захисту інформації в Системі Е-спорт, створити правові підстави для організації передачі даних шляхом електронної інформаційної взаємодії з публічними електронними реєстрами та іншими інформаційно-комунікаційними системами органів державної влади, доповнити повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в сфері фізичної культури і спорту за напрямами цифровізації. Визначити, які дії може Мінмолодьспорт вчиняти для цифровізації та інформаційного забезпечення, а також внормувати деякі питання використання Електронного реєстру спортивних споруд.

Вважаємо, що це важливий крок для цифровізації сфери фізичної культури і спорту, тому просимо його підтримати.

ГОЛОВУЮЧА. Будь-яка цифровізація точно торкається питання захисту персональних даних, використання персональних даних і таке інше. Тобто якраз тут є питання того, наскільки цей законопроект відповідає цим вимогам, які зокрема також і регулюються правом Європейського Союзу.

ЛАВРОВ В.О. Я би сказав так, що його основна задача – визначити взагалі цю Систему Е-спорт та її володільця, хто затверджує порядок, і вже в цьому порядку будуть зазначені деталі щодо цього захисту. Вони, звичайно,

будуть враховані згідно чинного законодавства щодо захисту персональних даних.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Урядовий офіс, будь ласка.

АНТОНЮК Л.В. Вважаємо, що, в принципі, дійсно, закон відповідає цілям Угоди, пов'язаних з розвитком фізкультури, спорту, збереження здоров'я нації. А з іншого боку, теж рекомендуємо при подальшій імплементації законопроекту не забувати про наші зобов'язання, пов'язані із захистом персональних даних.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Тобто ваші зауваження стосуються чи рекомендації стосуються, буде правильно, да?

АНТОНЮК Л.В. Подальшого прийняття рішення.

ГОЛОВУЮЧА. Тобто підзаконних актів. Це вже ми будемо на вас як на watchdog розраховувати, що ви там... все вкажете, як правильно.

АНТОНЮК Л.В. Добре, будемо слідкувати.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Колеги, разом з тим наші фахівці знову ж таки звертають увагу на те, що там є певна необхідність знову ж таки доопрацьовувати відповідно до принципу правової визначеності. І я би пропонувала це теж тоді відобразити в нашому висновку і вийти на такий підсумковий текст, що проект акта відповідає цілям Угоди про асоціацію, водночас потребує доопрацювання з необхідністю врахування принципів правової визначеності.

Хто – за, колеги, прошу голосувати.

Я підтримую.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева – за, колеги.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Більшістю голосів рішення ухвалено. Дякую всім представникам міністерств.

ЛАВРОВ В.О. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. В нас є, колеги, ще перелік законопроектів, що регулюються національним законодавством країн-членів Європейського Союзу і не стосуються зобов'язань України в рамках Ради Європи. Це 14 законопроектів зараз пропонуються до вашої уваги з реєстраційними номерами: 11450, 11458, 11466, 11517, 11525, 11502, 11494, 11494-1, 12097, 12093, 11519, 11402, 1290 – 12090, вибачте, і 12077.

Хто за цей перелік, колеги, прошу висловлюватись, це до членів комітету.

Я підтримую.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧА. Поки що 4. Бачу пані Марію, пана Павла. Колеги, ваша позиція? В будь-якому випадку більшістю голосів рішення ухвалено. Дякую.

І, колеги, я хочу подякувати всім присутнім колегам з міністерств і відомств і ще хотіла би кілька хвилин уваги від колег членів комітету і секретаріату. Насамперед ми з вами не розглянули сьогодні законопроект, який ми ставили у порядок денний у другому читанні про публічні закупівлі. Насправді ми просто розраховували, що профільний комітет зможе його розглянути і ми будемо мати вже, з чим працювати, і будемо мати можливість провзаємодіяти, так, і з цього приводу намагалися зробити свою роботу наперед. Поки що немає такого рішення профільного комітету, тому ми не можемо його розглянути.

Але одночасно хотіла би сказати колегам членам комітету про те, що буквально вчора вночі до нас прийшло звернення від бюджетного комітету про те, що вони розглянули до другого читання законопроект про Рахункову палату. І просять нас його терміново розглянути. Ми, безумовно, будемо працювати над цим з нашим секретаріатом. Я розумію, що досить швидко відбудеться пленарне засідання і амбіція є розглянути його на пленарному засіданні.

Але я звертаюся до колег членів комітету з пропозицією. Я пропоную написати листа, звернутися до спікера парламенту… *(Не чути)* і запропонувати йому все-таки звернутися до всіх профільних комітетів, які розглядають там євроінтеграційні законопроекти, розглядаючи їх і там розраховуючи на той термін, коли вони плануються до внесення на порядок денний, враховувати необхідність надання адекватного, пропорційного, потрібного часу нашому комітету на розгляд того чи іншого питання. Тому що ми не можемо працювати постійно в авральному режимі, в четвер вночі отримуючи задачу, яку треба на понеділок, – а це серйозний законопроект, на понеділок вже треба видати на-гора.

Якщо колеги члени комітету не заперечують, я би з таким листом від імені нашого комітету звернулася до спікера парламенту. Я прошу висловитися колег членів комітету.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Я – підтримую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Валентине.

Дмитро, Олена, Марія.

ВІНТОНЯК О.В. Це стосується окремого законопроекту, так я зрозуміла?

ГОЛОВУЮЧА. Пані Олено, я хочу… Це зараз стосується окремого законопроекту, але насправді ми постійно стикаємося з такою системною проблемою, коли до нас в п'ятницю заходить до другого читання законопроект, який у вівторок буде розглядатися на пленарці, а ми маємо його в авральному режимі розглянути і дати наш висновок до другого читання. Тому я хочу звернутися, щоб все-таки спікер парламенту звернувся до всіх інших, щоб мали якусь повагу до нашого комітету з точки зору того часу, який нам потрібен для видачі нашого результату.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Підтримую.

ВІНТОНЯК О.В. Однозначно, я підтримую. Звичайно, ми зважаємо на те, що у нас є певні зобов'язання в рамках того, що ми маємо готувати законопроекти для того, щоб отримати допомогу в рамках Ukraine Facility. Але тим не менше все ж таки, так, дійсно потрібно трошки більше часу для…

ГОЛОВУЮЧА. Ну, нам більше часу, але це означає, да, що, можливо, там відповідні комітети, вони не будуть тягнути до останнього моменту, знаєте.

ВІНТОНЯК О.В. Абсолютно підтримую.

ГОЛОВУЮЧА. А потім нам скидати: "А ви давайте дивіться в суботу-неділю, тому що ви все одно маєте подивитися".

ВІНТОНЯК О.В. Підтримую, підтримую. І це, напевно, що треба спікеру і включити всіх голів комітетів інших.

ГОЛОВУЮЧА. Я якраз і думала, що звернутися до спікера, щоб він їм дав таку задачу, але ми можемо зробити, як ви пропонуєте.

ВІНТОНЯК О.В. Я думаю, так, щоб не затягувати, поки…

ГОЛОВУЮЧА. Окей, поки воно дійде до голів комітетів. Окей. Дякую, пані Олено, за таке… Я думаю, що ніхто не заперечує, так, колеги члени комітету, стосовно цієї додаткової пропозиції пані Олени, уточнення?

_____. Підтримуємо.

ГОЛОВУЮЧА. Окей.

Тоді з вашого дозволу, секретаріат тоді підготує такого листа з тим, щоб ми просто могли там якось більш ефективно попрацювати.

А ще, колеги члени комітету, до нас звернулася Федерація роботодавців України. І пам'ятаєте, можливо, коли ми обговорювали наш проект Постанови 11536, яка вже була проголосована Верховною Радою України, по секторальних санкціях, тут насправді Федерація роботодавців,

вона до нас звернулася з переліком пропозицій, з якими пропонують звернутися до уряду.

Я пропоную зробити наступним чином, що ми цього листа Федерації роботодавців надішлемо нашим колегам членам комітету і в робочому режимі вирішимо, як, в якому форматі тоді перенаправити, чи які з цих рекомендацій запропонувати до роботи урядових структур. Якщо ми можемо зробити це в робочому порядку, то я просто прошу секретаріат розіслати там електронного цього листа від Федерації роботодавців, і відповідно спробувати запропонувати алгоритм: а що саме з тих пропозицій федерації ми хотіли би порекомендувати до дій уряду. Окей, колеги?

ВІНТОНЯК О.В. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧА. Так, добренько.

Тоді всім дякую за роботу. Порядок денний вичерпаний нашого сьогоднішнього засідання. І про наступне засідання щодо законопроектів вам буде оголошено додатково. І ви пам'ятаєте, колеги, нагадую, що 4 числа відбудеться засідання, яке буде стосуватися представлення звіту розширення, який буде в частині України. Тому прошу планувати свій час відповідно.

Дякую. До зустрічі, до побачення.